

Ghidul nr. 10

GHID GENERAL PENTRU AGENȚII ECONOMICI CARE NU INTRĂ SUB INCIDENȚA EU-ETS, CU ACCENT PE SECTORUL DEȘEURI ÎN RELAȚIE CU SCHIMBĂRILE CLIMATICE

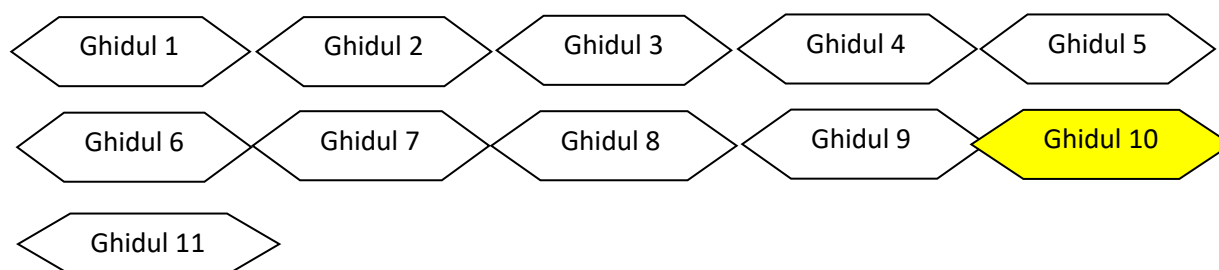
Acest ghid își propune să clarifice cerințele privind reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră pentru agenții economici care dețin controlul asupra unor activități economice care nu intră sub incidența prevederilor EU-ETS, cu accent pentru cei din sectorul deșeurilor, astfel cum sunt prevăzute în Regulamentul (UE) 2018/842 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2018 privind reducerea anuală obligatorie a emisiilor de gaze cu efect de seră de către statele membre în perioada 2021-2030 în vederea unei contribuții la acțiunile climatice de respectare a angajamentelor asumate în temeiul Acordului de la Paris și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 525/2013

CUPRINS

INTRODUCERE.....	3
1. Scopul documentului.....	4
2. Cerințe europene privind instalațiile non-ETS.....	5
3. Cadrul normativ național.....	7
4. Despre Inventarul național al emisiilor GES.....	8
5. Evoluția emisiilor GES.....	10
5.1 Energie.....	12
5.2 Procese industriale.....	14
5.3 Agricultură.....	14
5.4 Deșeuri.....	16
6. Politici și măsuri.....	18
6.1 Măsuri de reducere a emisiilor GES în sectoarele, altele decât deșeurile...	18
6.2 Deșeuri.....	18
Anexa. Lista ghidurilor destinate agenților economici în vederea realizării unei contribuții la reducerea birocrăției.....	19

INTRODUCERE

Acest ghid a fost elaborat în cadrul proiectului ”Aplicarea sistemului de politici bazate pe dovezi în Ministerul Mediului pentru sistematizarea și simplificarea legislației din domeniul deșeurilor și realizarea unor proceduri simplificate pentru reducerea poverii administrative pentru mediul de afaceri în domeniul schimbărilor climatice”, cod SIPOCA 394 și este parte a unui set de 11 ghiduri destinate agenților economici în vederea realizării unei contribuții la reducerea birocrăției.

Ghidul face parte dintr-un grup de documente cu caracter orientativ, care urmăresc să sprijine autoritățile competente și operatorii economici cu privire la punerea în aplicare consecventă și coerentă a politicilor europene în domeniul schimbărilor climatice-reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.

Potrivit constatărilor științifice ale Raportului special al Grupului Interguvernamental privind schimbările climatice (IPPC), la nivelul anului 2050 ar trebui să se atingă un nivel net al emisiilor de CO₂ egal cu zero, iar până la finele secolului să se realizeze neutralitatea climatică și pentru celelalte gaze cu efect de seră.

Uniunea Europeană, prin asumarea rolului de lider mondial în combaterea schimbărilor climatice, și-a stabilit un obiectiv ambițios pentru 2050, neutralitatea climatică. Pactul verde european stabilește un set de politici și măsuri care să conducă la o economie modernă, competitivă și eficientă din punct de vedere al utilizării resurselor, fără emisii de gaze cu efect de seră (GES) până în 2050.

Regulamentul (UE) 2021/1119 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 iunie 2021 de instituire a cadrului pentru realizarea neutralității climatice și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 401/2009 și (UE) 2018/1999, ”Legea climei”. Obiectivul de neutralitate climatică până în 2050 a fost astfel stabilit prin lege.

Un prim pas în realizarea acestui angajament îl constituie revizuirea legislației privind schimbările climatice, energia și transporturile. Pachetul legislativ își propune revizuirea următoarelor reglementări:

- Directiva EU-ETS,
- Regulamentul Effort Sharing (ESR) care se adresează activităților non-ETS,
- Regulamentul Land Use Land Use Change and Forestry,
- Directiva privind energiile regenerabile,
- Directiva privind eficiența energetică,
- Directiva privind infrastructura combustibililor alternativi,
- Regulamentul privind standardele de CO2 pentru autoturisme și camioane,
- Directiva privind taxarea energiei,
- Directiva privind performanța energetică a clădirilor.

1. SCOPUL DOCUMENTULUI

Acest ghid are ca scop asigurarea suportului tehnic pentru autoritățile competente și operatorii economici care gestionează instalații care nu intră sub incidența prevederilor EU-ETS pentru îndeplinirea, la nivel național, a cerințelor Regulamentului (UE) 2018/842 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2018 privind reducerea anuală obligatorie a emisiilor de gaze cu efect de seră de către statele membre în perioada 2021-2030 în vederea unei contribuții la acțiunile climatice de respectare a angajamentelor asumate în temeiul Acordului de la Paris și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 525/2013, denumit în continuare, regulamentul ESR (Effort Sharing Regulation).

Acest ghid propune o prezentare sintetică a Inventarului Național al emisiilor de gaze cu efect de seră (INEGES) și a rezultatelor privind emisiile GES, pe sectoare, în scopul facilitării înțelegerii necesităților luării măsurilor de reducere a emisiilor GES pentru activitățile care nu intră sub incidența prevederilor EU-ETS, cu accent pentru sectorul deșeuri.

De asemenea, prezintă cerințele Regulamentului ESR având ca obiectiv înțelegerea cerințelor, din perspectiva:

- autorităților publice care ar trebui să:
 - dezvolte politici publice care să sprijine operatorii în eforturile de reducere a emisiilor GES,
 - instituie sisteme de monitorizare și raportare a emisiilor rezultate din implementarea politicilor de reducere a emisiilor GES;
- operatorilor privind înțelegerea responsabilităților ce le revin din obligațiile naționale privind reducerea emisiilor GES în sectoarele non-ETS.

2. CERINȚE EUROPENE PRIVIND INSTALAȚIILE non-ETS

Pachetul legislativ ”energie-schimbări climatice” pentru perioada 2013-2020, dat publicității în anul 2008, pe lângă o revizuire profundă a Directivei EU-ETS, supune dezbaterii o reglementare privind reducerea emisiilor GES pentru sectoarele non-ETS. A fost stabilit un procent pentru reducerea emisiilor GES, până în anul 2020 cu 10% față de emisiile înregistrate la nivelul anului 2005. De reținut faptul că procentul de 10% este la nivelul întregului ”coș” comun al UE.

Astfel, a fost aprobată Decizia nr. 406/2009/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 privind efortul statelor membre de a reduce emisiile de gaze cu efect de seră astfel încât să respecte angajamentele Comunității de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră până în 2020. Prin această Decizie au fost stabilite procente diferențiate pentru SM, în funcție de o serie de criterii care vizau, în principal, indicatori de dezvoltare economică.

Potrivit prevederilor acestei Decizii, România a avut dreptul la un procent de +19%, față de anul 2005. Acest procent oferea o marjă de dezvoltare economică în sfera activităților care nu intrau sub incidența prevederilor EU-ETS.

Determinarea emisiilor anuale în sectoarele non-ETS se determină ca diferență între totalul emisiilor GES din Inventarul Național al emisiilor GES, revizuit, și totalul emisiilor din activitățile EU-ETS preluate din Registrul Unic al UE (RUEGES).

”Alocările” anuale de emisii non-ETS au fost stabilite prin Decizia Comisiei din 26 martie 2013 privind determinarea nivelurilor anuale de emisii alocate statelor membre pentru perioada 2013- 2020 în temeiul Deciziei nr. 406/2009/CE a Parlamentului European și a Consiliului.

În tabelul nr.1 sunt prezentate alocările pentru România, aferente perioadei 2013-2020, conform Anexei .

Alocările de emisii non-ETS pentru perioada 2013-2020 (tCO₂echiv)

Tabelul nr. 1

2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
79 108	80 681	82 255	83 828	85 401	86 975	88 548	90 121
341	687	034	380	727	074	420	767

În baza noilor angajamente pentru 2030, emisiile din sectoarele non-ETS sunt reglementate în baza Regulamentului ESR.

Regulament ESR se aplică în cazul emisiilor de gaze cu efect de seră din categoriile de surse energie, procese industriale și utilizarea produselor, agricultură și deșeuri ale IPCC, astfel cum au fost stabilite în temeiul Regulamentului (UE) nr. 525/2013, cu excepția emisiilor de gaze cu efect de seră provenite din activitățile enumerate în anexa I la Directiva 2003/87/CE.

Potrivit Regulamentului (UE) nr. 525/2013 „emisiile de gaze cu efect de seră”, exprimate în tone de CO₂ echivalent, înseamnă emisiile de dioxid de carbon (CO₂), metan (CH₄), protoxid de azot (N₂O), hidrofluorocarburi (HFC), perfluorocarburi (PFC), trifluorură de azot (NF₃) și hexafluorură de sulf (SF₆). Acestea sunt emisiile cărora se adresează Regulamentul ESR.

Conform prevederilor Regulamentului ESR, contribuția sectoarelor non-ETS la reducerea emisiilor GES pentru anul 2030 ar trebui să se situeze cu 30% sub nivelul emisiilor din anul 2005.

Având în vedere noul angajament stabilit prin Fit 55, acest procent s-a ridicat la 40%. Trebuie înțeles faptul că procentul de 40% se adresează ”coșului” comun al UE, fiecare SM având stabilite procente diferite în funcție de nivelul de dezvoltare al fiecăruia (ex: PIB/capita). În scopul atingerii acestui nou obiectiv de 40%, Regulamentul ESR se află în proces de revizuire.

În înțelesul Regulamentului ESR, „*alocări anuale de emisii*” înseamnă nivelul maxim de emisii de gaze cu efect de seră permis pentru fiecare an, din perioada 2021-2030, pentru fiecare SM.

Alocarea se realizează de către CE, pe baza verificării celor mai recente date privind emisiile pentru anii 2005 și 2016-2020 obținute din Inventarul național al emisiilor GES (a se vedea art. 4, alin (3)).

Potrivit Regulamentului ESR în vigoare, România are o țintă de reducere a emisiilor din sectoarele non-ETS de -2% față de emisiile înregistrate în anul 2005.

În urma stabilirii noii ținte, de 40% reducere față de anul 2005, se așteaptă ca și procentul pentru România să fie modificat.

Deocamdată, reducerea de -2% pentru România, în baza Regulamentul ESR în vigoare, se materializează în alocările anuale, prezentate în tabelul nr. 2. Aceste alocări sunt preluate din Anexa II la Decizia de punere în aplicare (UE) 2020/2126 a Comisiei din 16 decembrie 2020 de stabilire a nivelurilor anuale de emisii alocate statelor membre pentru perioada 2021-2030 în temeiul Regulamentului (UE) 2018/842 al Parlamentului European și al Consiliului.

Alocări anuale de emisii non-ETS pentru perioada 2021-2030 (tCO₂echiv)

Tabelulnr. 2

2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
76 914 871	76 884 391	76 853 912	76 823 433	76 792 954	76 762 474	76 731 995	76 701 516	76 671 037

3. CADRUL NORMATIV NAȚIONAL

Decizia 409/2009/CE este prima reglementare la nivel european care stabilește necesitatea stabilirii cadrului privind contribuția sectoarelor non-ETS la efortul comun de reducere a emisiilor GES.

La nivel național a fost adoptată Legea nr 14/2019 pentru stabilirea cadrului legal, instituțional și procedural necesar aplicării Deciziei nr. 406/2009/CE privind partajarea eforturilor statelor membre de a reduce emisiile de gaze cu efect de seră astfel încât să respecte angajamentele Comunității prin limitarea creșterii emisiilor de gaze cu efect de seră până în anul 2020.

Ministerul Mediului reprezintă *autoritatea competentă* în aplicarea acestei legi (art.3, lit. a).

În Anexa nr. 1 a legii sunt precizate sectoarele care fac obiectul reglementării, după cum urmează:

- energie, cu excepția celor aflate sub incidența prevederilor EU-ETS:
 - Arderea combustibililor în: producția de energie, transporturi, construcții, alte sectoare, inclusiv încălzirea clădirilor
 - Emisii fugitive din producția de energie.
- procese industriale și utilizarea produselor, exceptând pe cele aflate sub incidența prevederilor EU-ETS,
- agricultură și
- deșeuri.

În Anexa 2 a legii sunt precizate autoritățile și instituțiile responsabile pentru furnizarea informațiilor relevante pentru punerea în aplicare a Deciziei 406/2009/CE.

Autoritățile și instituțiile responsabile au obligația:

- de a elabora și implementa politici și măsuri sau grupuri de măsuri sectoriale (art. 4)
- să furnizeze către autoritatea competentă
 - informații privind politicile și măsurile din domeniul de competență care limitează sau reduc emisiile GES (art 8),

- informații cu privire la evaluările ex-post ale efectelor punerii în aplicare a acestora (art.8).

Metodologia de estimare a reducerilor de emisii GES, precum și lista indicatorilor utilizați pentru monitorizarea și evaluarea impactului ex-post, a aplicării politicilor și măsurilor sectoriale asupra emisiilor GES, se stabilesc și se aprobă prin ordin comun al conducătorului autorității competente și conductorii fiecăreia dintre autoritățile și instituțiile responsabile pentru politicile sectoriale (art. 9).

Legea conține și o serie de prevederi cu privire la mecanismele flexibile prevăzute prin Decizia 406/2009/CE, mecanisme care nu fac obiectul prezentului ghid.

4. DESPRE INVENTARUL NAȚIONAL AL EMISIILOR GES

Acest capitol își propune să realizeze o prezentare sintetică a ceea ce reprezintă Inventarul național al emisiilor GES, în scopul facilitării înțelegerii de către operatori și autorități, altele decât cele de mediu, a mecanismelor care stau la baza formulării politicilor europene în domeniul schimbărilor climatice și a stabilirii țintelor de reducere a emisiilor GES, pe diversele sectoare de activitate ale economiei.

Inventarul emisiilor de gaze cu efect de seră (INEGES) constituie un instrument de raportare a emisiilor GES conform prevederilor Convenției cadru a Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice (UNFCCC), ale Protocolului de la Kyoto (KP) și ale deciziilor subsecvente acestor acte juridice, stabilite la nivel internațional în domeniul schimbărilor climatice. Baza legală o constituie aceste acte juridice adoptate la nivel internațional.

INEGES este un instrument de estimare a emisiilor antropice GES rezultate din surse de emisie și a nivelului de sechestrare/absorbție a emisiilor de CO₂ prin rezervoare (absorbții prin activitățile rezultate din utilizarea terenului, schimbarea în utilizarea terenului și silvicultură- LULUCF).

INEGES, sistem de estimare, se bazează în principal pe date statistice (cu titlu de exemplu, balanța energetică), dar și pe date colectate în baza unor chestionare.

INEGES se realizează pe baza liniilor directoare, elaborate de către Grupul Interguvernamental privind schimbările climatice (IPCC), care a stabilit aplicația informatică CRF Reporter, baza de date aferentă acestora și structura Raportului la Inventarul Național (NIR).

INEGES se transmite anual, la Secretariatul UNFCCC, Comisia Europeană și Agenția Europeană de Mediu. De reținut faptul că INEGES se transmite anual pentru perioada

1989 (anul de bază al României sub prevederile KP) și anul (x-2), cu date agregate, x, reprezentând anul în care se realizează raportarea. Explicația pentru anul (x-2) constă în faptul că datele statistice sunt disponibile (validate) doar în aceste condiții.

INEGES este supus revizuirii unor echipe de experți internaționali, acreditați conform regulilor IPCC.

”Sectoarele” din INEGES sunt următoarele:

- Energie,
- Procese industriale și utilizarea produselor,
- Agricultură,
- LULUCF și
- Deșeuri.

Astfel cum s-a precizat mai sus, principala sursă de date pentru elaborarea INEGES o constituie datele statistice, agregate la nivel național.

Sectorul energie reprezintă mai mult decât ce se înțelege, în mod curent, prin această sintagmă. În sectorul ”energie” din INEGES se estimează emisiile GES provenite din: arderea combustibililor pentru:

- producția de energie,
- produse industriale,
- transporturi,
- agricultură,
- altele (comercial / instituțional, rezidențial, agricultură / silvicultură / piscicultură),
- altele, nenominalizate conform legilor statistice.

Sectorul procese industriale și utilizarea produselor reprezintă estimarea emisiilor GES din toate procesele industriale, ca rezultat al procesării materiilor prime, inclusiv utilizarea solvenților.

Sectorul agricultură prezintă estimarea emisiilor GES provenite din procesele agricole.

- metan rezultat din: managementul gunoiului de grajd, fermentarea enterică, cultivarea orezului,
- protoxidul de azot rezultat din: solurile agricole, arderea deșeurilor agricole,
- dioxid de carbon rezultat din: utilizarea fertilizatorilor, aplicarea varului.

Sectorul LULUCF prezintă bilanțul dintre emisiile și absorbțiile de GES rezultate din utilizarea terenului, schimbarea destinației utilizării terenului și silvicultură. Pentru nevoile acestui Ghid nu se va intra în detalii privind prezentarea acestui sector, având în vedere și faptul că politica europeană i-a acordat o abordare separată prin

Regulamentul (UE) 2018/841 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2018 cu privire la includerea emisiilor de gaze cu efect de seră și a absorbțiilor rezultate din activități legate de exploatarea terenurilor, schimbarea destinației terenurilor și silvicultură în cadrul de politici privind clima și energia pentru 2030 și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 525/2013 și a Deciziei nr. 529/2013/UE

Sectorul deșeurilor prezintă estimarea emisiilor GES rezultate din managementul deșeurilor. GES rezultate din acest sector sunt emisii de: CO₂, CH₄ și N₂O. Astfel:

- emisii de CO₂, rezultate din incinerarea deșeurilor, inclusiv a celor medicale și periculoase,
- emisii de CH₄, rezultate din procesele de depozitare, compostare, incinerare, inclusiv deșeurilor medicale și periculoase, din apele uzate și nămoluri rezultate din stațiile de epurare,
- emisii de N₂O, rezultate din incinerarea deșeurilor, inclusiv medicale, periculoase și biogenice, și din managementul apelor uzate

Se precizează faptul că în INEGES sunt prezentate traiectoriile emisiilor pentru fiecare gaz de seră în parte, dar și în echivalent CO₂ pentru a da o imagine unitară a rezultatelor și pentru a realiza analize la nivel global. Potențialul de încălzire globală aferent fiecărui gaz cu efect de seră, potrivit celor mai noi date rezultate în IPCC Fourth Assessment Report, se prezintă astfel:

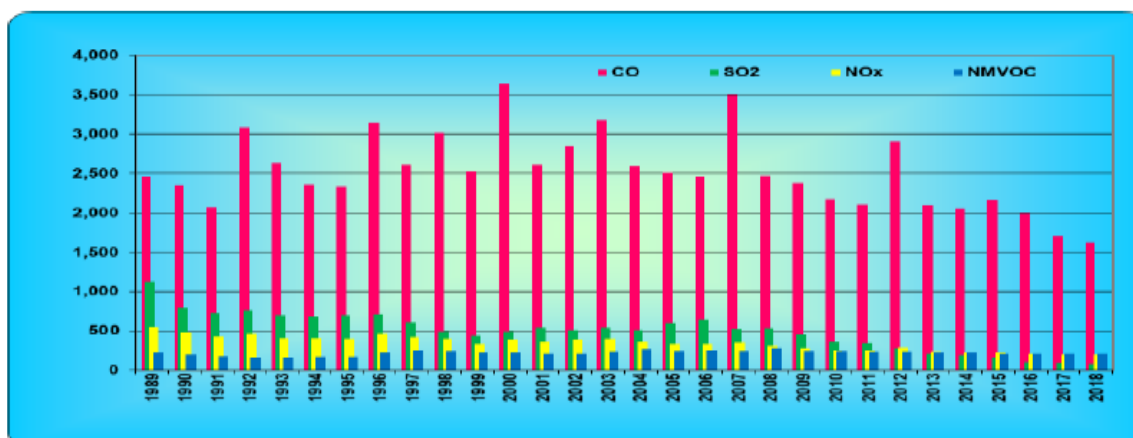
• CO ₂	1
• CH ₄	25
• N ₂ O	298
• SF ₆	22880

5. EVOLUȚIA EMISIILOR GES

În figura nr. 1 se prezintă evoluția emisiilor GES (1989-2018) astfel cum rezultă din Inventarul național, transmis în anul 2020, cu date până la nivelul anului 2018, inclusiv. Tendința descrescătoare se datorează, în principal, restructurării economice.

Figura nr. 1

Tendința emisiilor GES

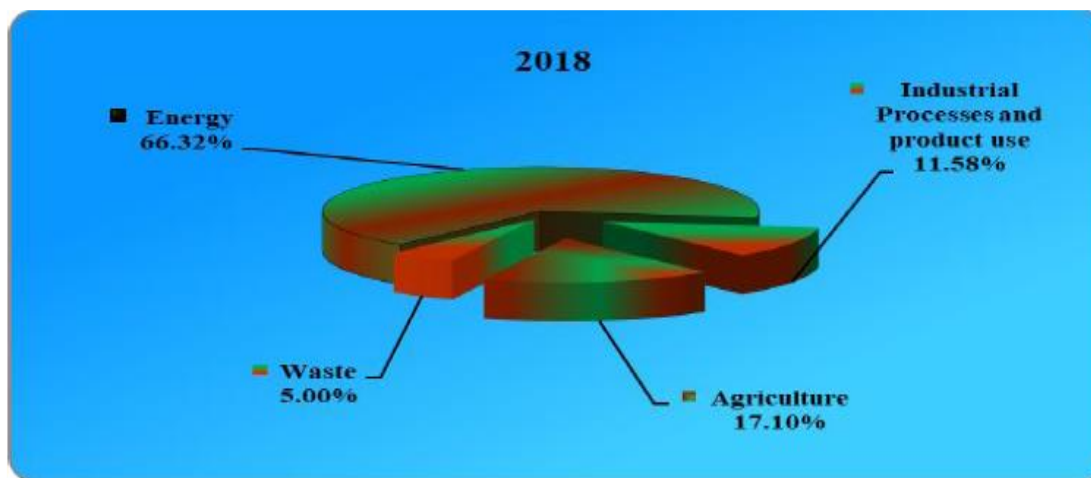

Sursa: National Inventory Report, România 2020

În figura nr. 2 se prezintă ponderea emisiilor GES aferente sectoarelor, pentru anul 2018, astfel cum au fost definite anterior.

Figura nr. 2

Ponderea emisiilor GES în anul 2018

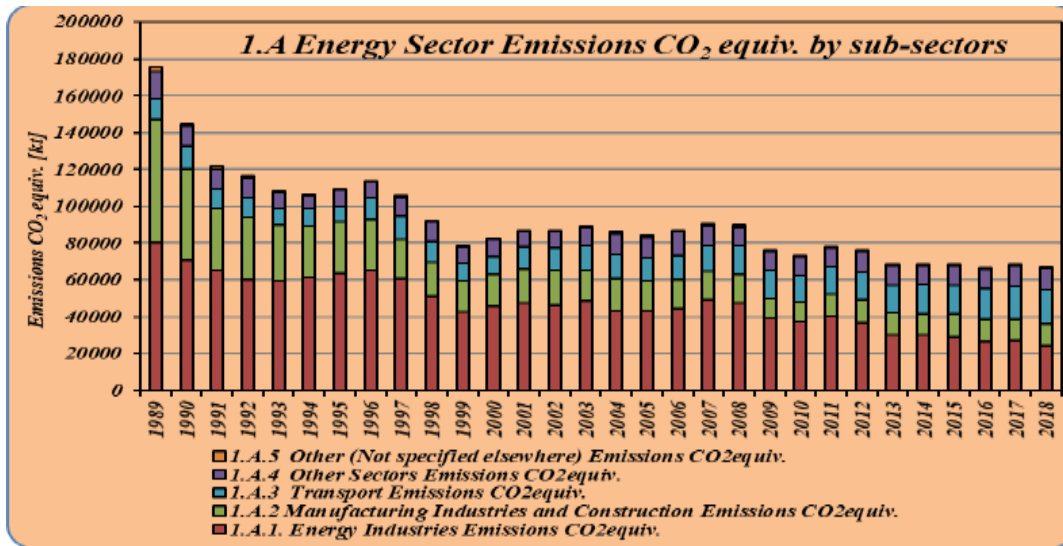
Sursa: National Inventory Report, România 2020

Sectorul energie, astfel cum este definit în Inventarul emisiilor GES, are ponderea cea mai mare, 66,32% din totalul emisiilor la nivel național.

5.1 ENERGIE

Figura nr. 3

Evoluția emisiilor GES din sectorul energie, în perioada 1989-2018

Sursa: National Inventory Report, Romania 2020

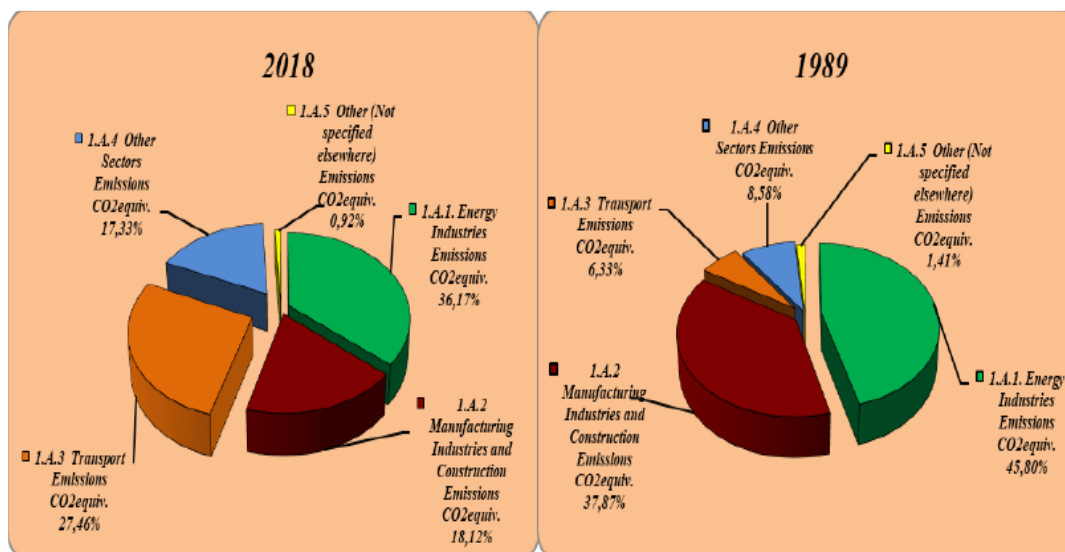
În figura nr. 3 se prezintă evoluția emisiilor GES din sectorul "energie", astfel cum a fost explicat anterior, respectiv consumul de surse energetice, utilizate atât pentru producția de energie electrică și termică, cât și în celelalte activități economice, pentru perioada 1989-2018.

Din vizualizarea graficului se poate constata faptul că emisiile GES:

- au scăzut în sectoarul industrial și al construcțiilor, manifestând o oarecare stabilitate după anul 2009,
- au scăzut în sectorul producției de energie electrică și termică, reflectând transformările din sectorul energetic,
- au o tendință de creștere în sectorul transporturilor, datorită creșterii parcului auto și infrastructurii deficitare,
- au o tendință crescătoare la capitolul "alte sectoare", în care intră parcul de cladiri și activitățile comerciale.

Figura nr. 4

Ponderea emisiile GES din sectorul "Energie"

Sursa: National Inventory Report, Romania 2020

Emisiile GES din sectorul producției de energie electrică și termică au scăzut de la 45,8% la 36,17%. Scăderea se datorează creșterii producției de energie electrică din surse regenerabile dar, mai ales, diminuării producției centralelor de termoficare din marile aglomerări urbane.

O scădere considerabilă a emisiilor GES s-a înregistrat în sectorul industrial, de la 37,87% la 18,12%. Scăderea se datorează, pe de o parte închiderii marilor întreprinderi consumatoare de energie și, pe de altă parte, implementării obligațiilor de mediu privind poluarea industrială.

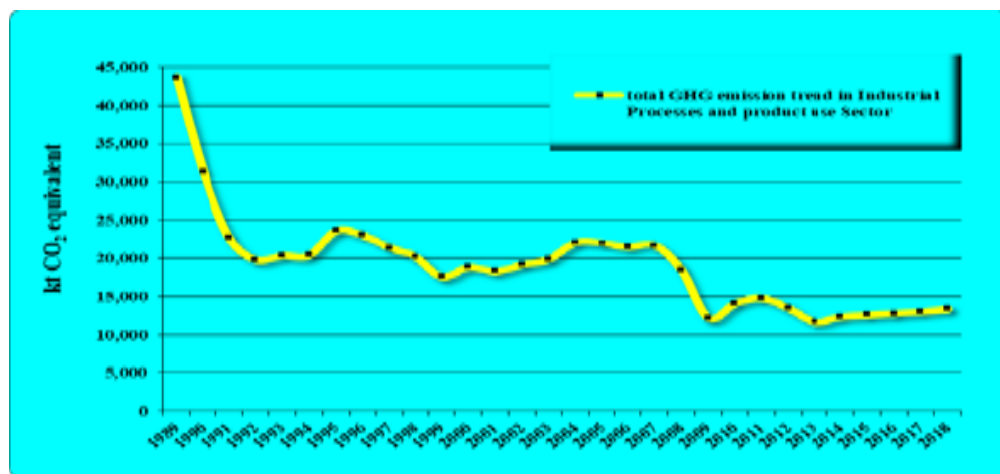
Ponderea emisiilor GES din sectorul transporturi a crescut de la 6,33%, la 27,46%. Creșterea se datorează atât creșterii parcului auto, inclusiv prin importuri second hand, cât și lipsei unei infrastructuri rutiere corespunzătoare.

Emisiile GES din "Alte sectoare" prezintă o creștere de la 8,5% la 17,3%. Utilizarea centralelor termice de apartament pentru parcul de clădiri noi, deconectarea de la sistemele de încălzire centralizată în marile centre urbane, marile centre comerciale sunt câteva dintre cauzele creșterii ponderii emisiilor GES pentru acest sector.

5.2 PROCESE INDUSTRIALE

Figura nr. 5

Evoluția emisiilor GES din procese industriale, în perioada 1989-2018

Sursa: National Inventory Report, Romania 2020

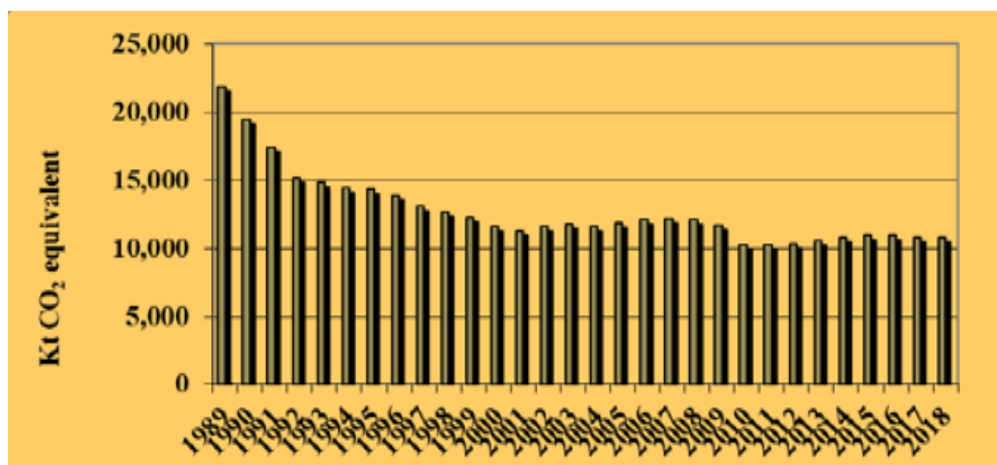
Reamintim că emisiile din procesele industriale reprezintă emisiile GES rezultate din conținutul de carbon al materiilor prime prelucrate (ex. calcar și argilă din industria cimentului și a sticlei, minereul de fier pentru industria metalurgică, celuloza pentru obținerea hârtiei, etc.).

5.3 AGRICULTURĂ

În figura nr. 6 se prezintă evoluția emisiilor GES din sectorul ”agricultură”, în perioada 1989-2018.

Figura nr. 6

Evoluția emisiilor GES din sectorul agricultură, în perioada 1989-2018

Similar celorlate sectoare, evoluția emisiilor GES în sectorul agricultură reflectă activitatea desfășurată în cadrul acestuia.

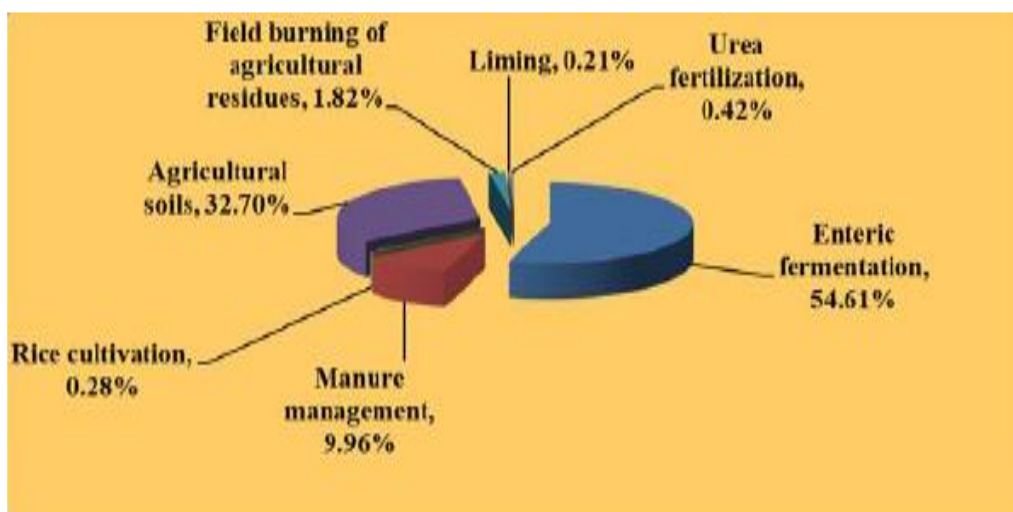
Emissiile GES, specifice acestui sector, sunt emisiile de CH₄, N₂O și CO.

Emissiile GES din agricultură provin din: managementul gunoierului de grajd, utilizarea îngrășămintelor cu uree, fermentația enterică, cultivarea orezului, solurile agricole, varul, arderea câmpurilor cu resturi vegetale.

Conform datelor din NIR, emisiile de CH₄ reprezintă cea mai ridicată pondere a emisiilor din sectorul agricultură, urmate de emisiile de N₂O. Astfel, în anul 2018, emisiile de CH₄ au reprezentat 63,17%, iar cele de N₂O, 36,21%. Restul, până la 100% sunt emisiile de CO, provenite din arderea terenurilor cu resturi vegetale.

Figura nr. 7

Ponderea emisiilor din sectorul agricultură, în anul 2018

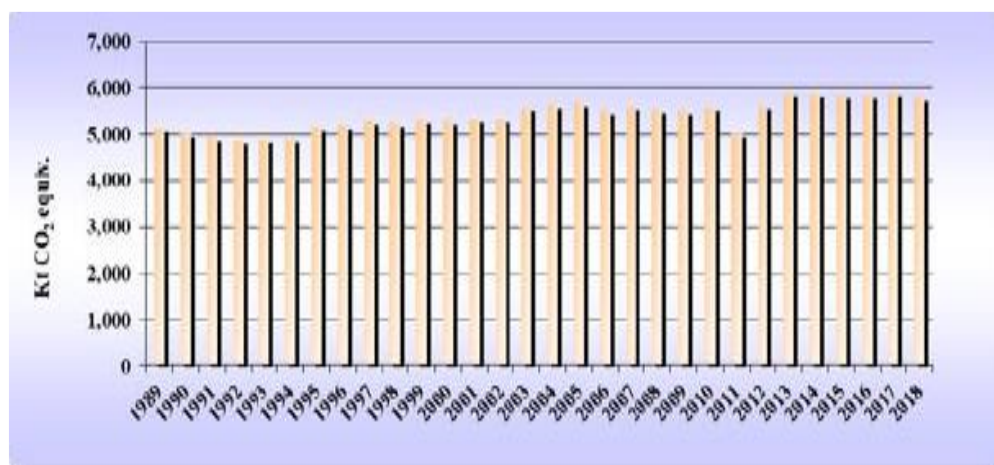
Sursa: National Inventory Report, Romania 2020

Emisiile provenite din fermentația enterică reprezintă ponderea cea mai ridicată a emisiilor GES din agricultură, respectiv 54,61%, urmate de cele provenite din solurile agricole, în procent de 32,70%.

5.4 DEȘEURI

Figura nr. 8

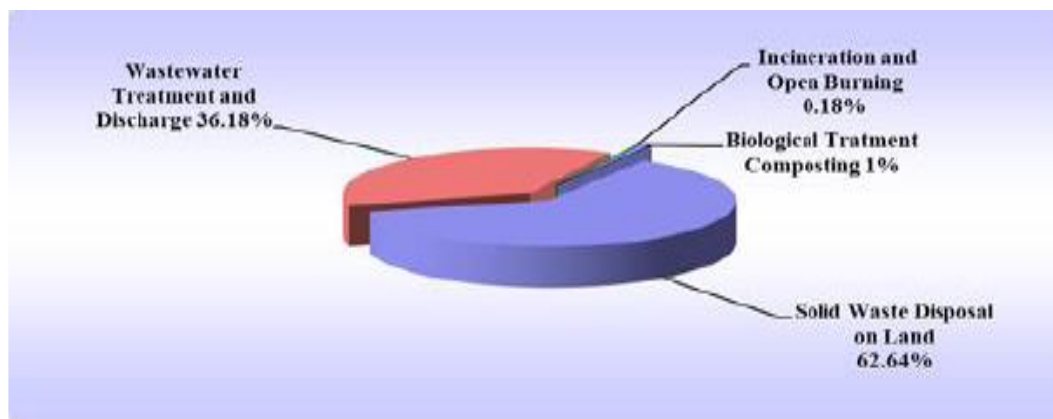
Evoluția emisiilor GES din sectorul deșeurii, în perioada 1989-2018

Sursa: National Inventory Report, Romania 2020

Figura nr. 9

Ponderea emisiilor GES din sectorul deșeurii, în anul 2018

Sursa: National Inventory Report, Romania 2020

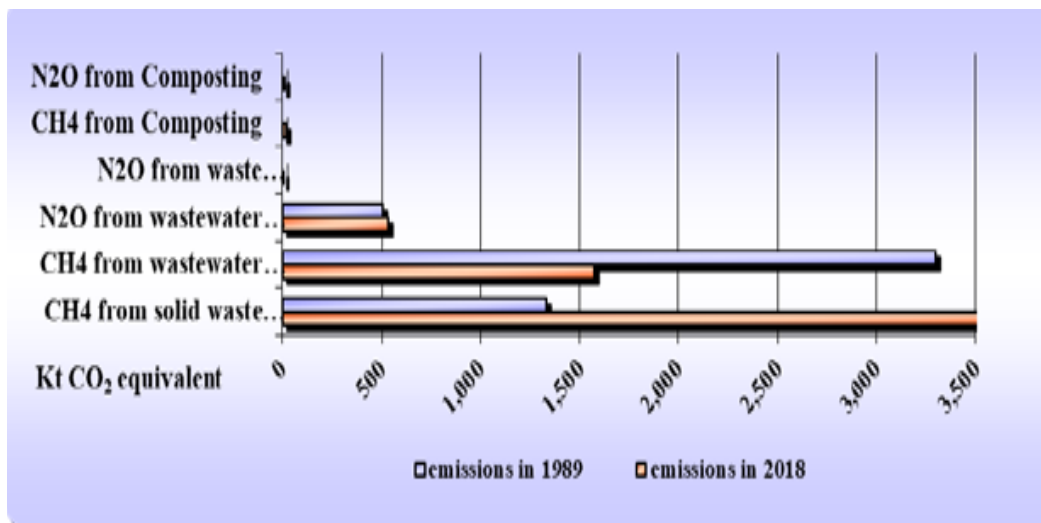
Din analiza celor două reprezentări grafice rezultă:

- emisiile GES din sectorul deșeurii au o tendință de creștere, și
- emisiile rezultate din depozitare au ponderea cea mai ridicată, 62,64%, din totalul emisiilor din sectorul deșeurii, în anul 2018.

În figura nr. 10 se prezintă emisiile GES din sectorul deșeurii, pe sectoare cheie, comparativ între anul 1989 și anul 2018.

Figura nr. 10

Tendința emisiilor GES din sectorul deșeurii, pe sectoare cheie

Sursa: National inventory Report, Romania, 2020

Dacă emisiile rezultate din managementul apelor uzate au scăzut, în anul 2018 aproximativ, cu 50% față de anul 1989, emisiile din depozitarea pe teren a deșeurilor a crescut de aproape de trei ori.

Inventarul emisiilor GES reflectă acțiunile/măsurile întreprinse. În domeniul epurării apelor uzate s-au realizat investiții, emisiile GES au scăzut. Ratele reduse de colectare selectivă, reutilizare, valorificare au condus la creșterea cantității de deșeurii depozitate și implicit, emisiile de CH₄ au crescut.

6. POLITICI ȘI MĂSURI

Astfel cum s-a arătat în capitolul 2, în cadrul politicii climatice europene, există cerințe de reducere a emisiilor GES pentru sectoarele non-ETS.

Capitolul anterior oferă o imagine a tendinței emisiilor GES din toate sectoarele de activitate, mai puțin LULUCF, care nu face obiectul prezentului ghid. Sectoarele/subsectoarele cu tendințe de creștere a emisiilor GES indică zonele în care sunt necesare măsuri specifice de reducere a emisiilor.

Pentru toate exemplele de măsuri prezentate în continuare există surse de finanțare prin : Programul Național de Redresare și Reziliență (PNRR), Fondul de Investiții (sub prevederile EU-ETS), Planul Național de Investiții (sub prevederile EU-ETS), Fondul pentru mediu, inclusiv prin veniturile obținute de România din licitarea certificatelor de emisii GES (sub EU-ETS).

6.1 MĂSURI DE REDUCERE a emisiilor GES în sectoarele, altele decât deșeurile

Principala măsură o constituie eficiența energetică în sectoarele:

- procese industriale și construcții,
- parcul de clădiri publice și private,
- sectorul comercial,
- producția de energie electrică și termică.

O altă măsură o constituie utilizarea surselor regenerabile de energie.

Utilizarea celor mai performante tehnologii, în cazul dezvoltării unor noi afaceri în sectoarele industriale, este asigurată prin procesul de autorizare în domeniul protecției mediului.

Dezvoltarea transportului public electric, cât și programele susținute de către Administrația Fondului pentru Mediu pot reduce tendința de creștere a emisiilor GES din acest sector.

6.2 MĂSURI DE REDUCERE a emisiilor GES în sectorul deșeurii

PNRR are ca obiectiv ”Accelerarea procesului de extindere și modernizare a sistemelor de gestionare a deșeurilor în România cu accent pe colectarea separată, măsuri de prevenție, reducere, reutilizare și valorificare în vederea conformării cu directivele aplicabile și tranziției la economia circulară”.

Pentru realizarea acestui obiectiv sunt necesare o serie de reforme în domeniul managementului deșeurilor:

I. Dezvoltarea, modernizarea și completarea sistemelor de management integrat al deșeurilor municipale la nivel de județ sau la nivel de oraș/comune.

II. Dezvoltarea infrastructurii pentru managementul gunoiului de grajd și al altor deșeuri agricole compostabile.

III. Dezvoltarea capacităților instituționale de monitorizare publică și control pentru gestionarea deșeurilor și prevenirea poluării.

Pentru realizarea acestor reforme sunt necesare o serie de măsuri, identificate în Planul Național Integrat Energie Schimbări Climatice 2021-2030, astfel:

- promovarea prevenirii generării deșeurilor;
- creșterea gradului de reutilizare sau reciclare a materialelor incluse în fluxul de deșeuri, reducerea volumului de material ce trebuie gestionat drept deșeuri prin promovarea proceselor de simbioză industrială și aplicarea conceptului de eficiența resurselor în gestionarea durabilă a deșeurilor;
- colectarea separată a deșeurilor biodegradabile și compostarea lor;
- producerea energiei din deșeuri;
- gestionarea deșeurilor comerciale, industriale și periculoase;
- gestionarea deșeurilor menajere: măsuri de prevenire, minimizare, sortare, reciclare, tratament biologic mecanic, tratament termic;
- consolidarea și extinderea sistemelor de management integrat al deșeurilor, inclusiv recuperarea energiei din deșeuri;

Anexa. Lista ghidurilor destinate agenților economici în vederea realizării unei contribuții la reducerea birocrăției:

Ghidul 1. Ghid privind obligațiile de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră pentru micii emițători

Ghidul 2. Ghid privind exemplele de bune practici la nivel național pentru implementarea schemei ETS pentru perioada a 4-a a schemei ETS

Ghidul 3. Ghid privind modul de tratare a biomasei în contextul schemei ETS

Ghidul 4. Ghid privind modul de accesare a Rezervei pentru instalațiile nou-intrate pentru perioada a IV-a a schemei ETS

Ghidul 5. Ghid privind tratarea unităților de cogenerare în contextul schemei ETS

Ghidul 6. Ghid privind modificarea nivelului de activitate

Ghidul 7. Ghid privind sectoarele specifice

Ghidul 8. Ghid privind divizarea si fuziunea instalațiilor ETS

Ghidul 9. Ghid privind monitorizarea si raportarea conform regulamentului privind noile reguli de alocare

Ghidul 10. Ghid general pentru agenții economici care nu intra sub incidența prevederilor EU-ETS, cu accent pentru sectorul deșeurilor în relație cu schimbările climatice

Ghidul 11. Ghid privind acțiunile de control ale instalațiilor care intra sub incidența prevederilor EU-ETS - pentru agenții economici si Garda Națională de Mediu